

అనాడు రామ్మూర్తి నక్కలయిలు కాదు. వాళ్ళలా కత్తుమ్మకుని పీకలు కోయడు. కానీ, అన్నీ వక్కలయిలు భావాలే వాడివి. సాతంపే గిట్టదు వాడికి. సమాజం తనకి వట్టిన సాతభావాల బూజాని దులుపు కోవాలంటాడు.

చాలా విచిత్రమయిన మఃషి. కాని మంచివాడు. నాకు మిత్రుడంటూ ఉన్నాడంటే వాడు రామ్మూర్తి. మా స్నేహం ఇప్పటికీ కాదు. పలకా బలవం చేతిలో పట్టుకుని ఆ ఆలు నేర్పుకునే వయసు నుంచి, గడ్డాకి సబ్బురాసి రేపర్ల మన యోగించి నిటుగా కాలేజీకి వెళ్లే వరకూ కలసి చదువుకున్నాం.

మొదట్నుంచీ రామ్మూర్తిది ఒక రక మనస్వభావం. చేయాలనిపించిన వనిని చేసి లీలేవాడు. ఆ తర్వాత పర్యవ సాసం ఎలా ఉంటుందన్న అలోచన గాని భయంగానే లేదతనికి.

నా స్వభావం అందుకు పూర్తిగా విరుద్ధం. ప్రతి చిన్న విషయానికీ భయం బిడియం అడ్డు వచ్చేవి నాకు. రామ్మూర్తిలా ధైర్యం, తెగువ నాకుండేవి కాదు. కానీ ఇవేవి మా స్నేహాని కడ్డంగా నింప లేదు.

తోమ్మిదోక్కానుతో కాబోలు జరిగిన సంఘటన ఒకటి గుర్తుకు వస్తోంది.

తెలుగు మేస్ట్రోలంటే మాకందరికీ హాడలు. నున్నటి బోడి గుండడు. మధ్యలో పిలక. చూపుతే అగ్ని. చేతిలో బెత్తం. ఆయన కనిపిస్తే చాలు బిక్క చచ్చి పోయేవాళ్ళం. కానీ, రామ్మూర్తి ఇదంతా వట్టింపుననేవాడు కాదు.

ఒకసారి చంపకమాల పద్యం ఒకటి వప్పజెప్పమన్నారు. రామ్మూర్తి చదువు కుని రాలేదు. నేనూ అంతే. నాకు చాలా భయం వేసింది. నిబ్బరంగా ఉన్నది ఒక రామ్మూర్తి మాత్రమే.

చివరి బెంచీలో వక్క వక్క వే కూచున్నాం. చదువుకుని రాని వారివంద రినీ ఒక వక్కన నుంచో పెట్టారు. అందరి వంతూ పూర్తయ్యాక వాళ్ళ చీపులు చిట్టిపోతాయ్.

రామ్మూర్తి వంతు వచ్చింది. అంతకు ముందే వాడు పుస్తకం ముందు బెంచీ మీద తెరిచి ఉంచాడు. చూసుకుంటూ పద్యం చదివాడు. దూరంగా కుర్చీలో కూచున్న మేస్ట్రోకి రామ్మూర్తి చేసిన

వని కనిపించలేదు?

తర్వాత నా వంతు:

వణికుకూ నింపన్నాను. రామ్మూర్తి నన్ను మోవేత్తో పొడిచి పుస్తకం చూడ మన్నట్టు సైగచేశాడు నాకు భయం వేసింది. ముచ్చెరుతులు పోశాయి. వింత ప్రయత్నించినా పుస్తకం వేపు కట్టా తిప్ప లేక పోయాను.

దాని ఫలితంగా నా చేతులు వాచి పోయేయి. వామీద దెబ్బలు వర్షంలా వడ్డంపే రామ్మూర్తి మేష్టారి వేపు కోపంగా చూడ్డం నేను గమనించాను.

మీరునాడు మేష్టారు రాలేదు. ఆ మరు నాడు మేష్టారు తలకి కట్టుకట్టి ఉంది. ఆపని ఎవరు చేశా? నాకు ఒక్కడికే తెలుసు. నిజాని దొంగుకన్నాను.

బడి అయిపోయిం తర్వాత ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు చెప్పాడు రామ్మూర్తి. గోడ చాటు మండి రాయి విసిరాడట.

'పాపం' అన్నాను.

'పిరికి వెధవి' అన్నాడు.

'ఎవరయినా చూసంటే? ఏమయేది నీ ధైర్యం?' అనిగాను.

'ఏం భయమా? చూస్తే చూశారు. హాయి అన్నారారు. అంతే... దెబ్బకు భయపడేరకం కావోయ్ ఇది, నేను చేయ దబ్బుకున్నదేదో చేశాను. ఆ తర్వాత ఏమయినా స్వార్థము. నేను వీడ్కమే ... అయినా ఆజినికి మరల్ని కొట్టే అధి కారం ఉన్నప్పుడు మనకి మళ్ళీ కొట్టే

మ ర బొ మ్మ

అధికారం విండుకు లేదు?' వాడి తత్వం తెలిమన్న నేనే ఆశ్చర్యపోయాను వాడి మాటలు విని.

వెద్దయి కాలేజీలో చేరిన తర్వాత అనే మాటలు మరో రూసంత్ చెప్పేగా. 'నేను నమ్మిన ఆశయాల కోసం ఏమ యినా చేస్తాను.'

మిరో నమ్మకం వాడిది. దేవుడి మీద నమ్మకం లేదు. ప్రపంచావ్వంతటనీ ఏదో అజ్ఞాత శక్తి సానిపోందని నా వాదం. ఆ చూపే వాడి ముందంటే అదంతా వో ఫోర్స్ అని కొట్టేసేవాడు. 'ఒరేయ్! అంశ్రీ రక్షించగలరాడు దేవుడు అన్నా వుగా. మరి ఏకీ! కరువు కాటాలో చచ్చిపోతున్న మనమలను అనుకోదేం? వరదల్లో మునిగిపోతున్న ప్రజలకి చేయి అందివ్వడేం?'

నేనేం చెప్పగలను?

ప్రతివారం గుడికెళ్ళటం అలవాటు నాకు. ప్రత్యక్ష దైవం శ్రీ వెంకటేశ్వర స్వామి ముందు చేతులు జోడించి నిబడ అదో విధమయిన తృప్తి. అనందం పొందేవాడిని నేను. ప్రతిసారీ నాలోపాలు అక్కడిదాకా వచ్చి గుడి బయటే ఉండి పోమేరాడు రామ్మూర్తి.

ఒకసారి బలవంతం మీద లోపలికి తీసుకెళ్లాను. వరుసలో నిబబడి చేవుడి

దగ్గరికెళ్ల సరికి అరగంట వట్టింది: ఆ అరగంట కేరూ ఆ మూయి ల వెపు చూస్తూ నిలబడ్డాడు రామ్మూర్తి.

విగ్రహం ముందుకొచ్చేసరికి చేతులు జోడించి అందరిలాగే భక్తిగా కన్ను మూసుకున్నాడు. ఆశ్చర్యం వేసింది నాకు. మమనలోనే దేవుడికి కృతజ్ఞత లర్పించు కున్నాను - రామ్మూర్తిని మార్చినందుకు, బయలుకు వచ్చేక అదేమాట - నాను వాడితో. గలగలా నవ్వేడు. వాకేం బోధ పడక తెల్లబోయేను. కాసేసయింకర్వాత తన నన్నాపి అసలు సంగతి చెప్పేట్లు వాడు అక్కడి వెళ్ళేసరికి దక్షణ కోసం పూజారి చేయి జాపాడట. అది గమనించ కుండా ఉండనట్టు ఉండా అవి సలా చేసేవట విడు. 'ఇదట్రా నీ గుడి?' మళ్ళీ నవ్వేడు.

నాకూ నవ్వు వచ్చింది.

విచారమూ కలిగింది.

మరో సంవత్సరం గడిచిపోయింది:

పరీక్షలయిపోయాయి. వెలవులు.

ఓరోజు -

మ్యాట్టాం కురీ.లో కూచుని కరవోదే 'వ్రాకలి' చదువుచున్నాను గలి నామా రంలా వచ్చాను రామ్మూర్తి గదిలోకి.

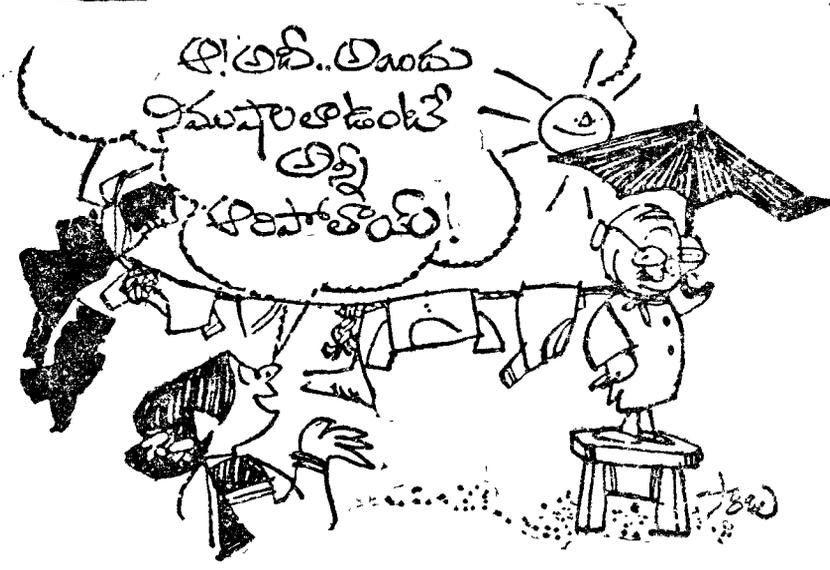
'ఏం చేస్తున్నావోయ్?'

'కనిపించటంలా: చదువుచున్నాను.'

'ఏప్పుడూ ఏం చదువోయ్? ... వల్ల కాదు...' నా చేతిలోని పుస్తకం విచిరే శాదు. మళ్ళీ తీసుకున్నాడు 'శరవోదా' - వి తల పంకింగి, కాశ్చేపు వేటిలు తిప్పి 'శరత్ రచనల గారు నవప్రవోయ్' అన్నాడు పుస్తకం గిరాపిరి.

'ఏంబుకో?' అడగకూడ దనుకుంటూనే ఉన్నాను.

'ఏంబుకోమిటోయ్?... శరత్ సృష్టిం కిం పాత్రలన్నాయి మా శాస్త్రా. ప్రి 'సబ్మిసిక్' ఇన్ నెవర్. పరిస్థితులకెదురు నిలచి పోరాడగల ధైర్యం లేనివాళ్ళు. హీరోలకందరికీ కష్టాలు. ఆ కష్టాలను మరిచిపోవటానికి వాళ్ళలో కొన్ని బలహింస అలు. ఇక అడవాళ్ళున్నారు. చాలామంది నాళ్ళు. అలాంటి వాళ్ళు గేయాలిటికి చాలావారం. ఏంబుకోయ్ ఆ మంచితరం? మైదాగం చడవేవా? మంచి పుస్తకం. సుఖవదాలనుకొన్న అడదాని కంత లెగు

మూలశంకరు
త్వరగా
నమ్మక మైన
హెడన్ సాతో
చీకెత్తును సొందండి
-శస్త్రచీకెత్తు
అవసరములేదు!

DO-337 TEL

వెలుగు కు. 10 వంతున వాయిదా
శెల్లింపు ద్వారా
"స్టాండర్డ్" ఆల్ వరల్డ్
(ఇపోన్ మాడల్) ట్రాన్సిస్టర్
3 బ్యాండ్స్
ట్రాన్సిస్టర్స్ దర రూ. 300 శైల్ ల్యాంపు
ంది. నడక కర్డూ వంతున.

CAPITAL AGENCIES
Roopnagar, Delhi-7.

మీ అవారోగ్యమే. బలహీనతా!

స్త్రీసంజీవి 4
త్రైదరాంతక్

వివరములు, ఎలా వుపయోగం
శ్రీ నాగార్జున మూలికా కుశీరం
రైల్వే స్టేషన్ వద్ద - రామాలయం నీధి
తెనాలి - 2.

కోరిక

ముఖం కుడుదుకున్నాడు.
 'పిచ్చిశంకరం! ఈ మాత్రానికే ఇదైపోవాలిరా? ఇటువంటి సమయాల్లో ముఁషికానలసింది ఏడుపుకాదురా. ధైర్యం. పదపద ముందు కాఫీతాగుదాం' శంకరం చేతిని పట్టుకుని హోటల్ కు లాక్కెళ్ళాడు.
 'ప్రొద్దుటమంచి అప్పుకోసం తిరుగు తున్నా. వాలాటి పేదవాడికి అప్పవరిస్తారా? ఇప్పుడు నా బతుక్కూరీదెంతో తెలుసా? రెండు రూపాయలు. జేబులో ఉన్న ఈ రెండు రూపాయలూ బహుతే... చావు బతుకుల మధ్య వున్న వా భార్య, బడేళ్ళ పాప, మూడేళ్ళ బాబూ, ముసలితల్లి అందరం ఒక్కసారిగానే కట్టకట్టుకుని చచ్చిపోతాం. నిజంలా చలవతి! సగటు మనిషి ఇంతకంటే ఇంకేమీ చేయలేడు! పేదరికం మనిషిని తినేస్తుందిరా...'
 'ఇప్పుడవచ్చి ఎందుకురా. నీ భార్య కొచ్చిన ప్రమాదం ఏమీ వుండదు.'
 'చలవతి! నీదగ్గర డబ్బుండదని నాకు తెలుసు. అయినా అడుగుతున్నా, మళ్ళీ అప్పిప్పించగలవ్. నా కిప్పింపు. వడ్డీలో సహా ఇచ్చుకుంటాను. వాకీ సహాయం చెయ్యిరా. నీ పేరు చెప్పుకుని నా భార్యను బతికించుకుంటాను. నా భార్య, పిల్లలూ, నేనూ అందరం నీకు ఋణపడుంటాం. నీ పేరు చెప్పుకుని నా ఇంట్లో దీపం వెలిగించుకుంటారా!'
 అప్పుడు చలవతి డబ్బుప్పించ లేనట్లైంది!
 ఒక స్నేహితుడికి సహాయం చేయ బోతున్నాంకు సంతోషించాడు. గుండెల నిండా ఆనందం నింపుకుని అన్నాడు.
 'మళ్ళీ నా బెన్ట్ ఫ్రంట్ లో చెప్పు ఎంత కావాలి?'
 శంకరం ఆశ్చర్యంగా, సుఖంగా అతని ముఖంలోకి చూశాడు.
 'అవును! నీక్కావలసిన డబ్బు నా దగ్గరుంది. నేనిస్తాను!
 'చలవతి! నిజమా ఇది!'
 'ఒరేయ్ ఫూల్! హాస్యాల్లాడానికిది సమయమనుకుంటున్నావా? చెప్పు. నీకెంత కావాలి?'
 శంకరం మాట్లాడలేక పోయాడు. తొలికిందలా ఆయోమయంగా వుండి, 'మాట్లాడరా!'

'మర్నీవే అప్పుకు వెంటనే తీర్చ లేమనా. రెండు వెళ్ళియినా వడుతుంది'
 'కాష్! దీనికా! ఫర్లేదు. వున్నప్పుడే యిప్పు. వా. కె?'
 రెండోదలు కావాలిరా. డాక్టర్ ఆప రేషన్ చేసినందుకు నూటపాతిక. ఆపైన మండులు.....'
 చలవతి జేబులోనుంచి డబ్బుతీసి లెక్క పెట్టి -
 'తీసుకో' అంటూ అతని చేతిలో పెట్టి మళ్ళా అన్నాడు -
 'పదహాస్పెటల్ కు నేనూ వస్తాను'
 అప్పుడు శంకరం కళ్ళలో కన్నీళ్ళు నిలిచాయి. ముస్తన్న సంతోషాన్ని దిగ మింగుకుంటూ గద్గడింకా అన్నాడు -
 చలవతి! ఇవేళ నాకు అమ్మతం పోశావురా. మళ్ళీ దేవుడిని నీ మంచి మనసు నాకు దారి చూపించింది. నీ కాలికింద పల్లెల్లా బతుకుతారా. నీ సహాయం మంచి పోలేను' చలవతి చెతులను ఆస్వాయంగా పట్టుకున్నాడు.
 * * *
 చాలామందికి నచ్చే శారు. కష్టాల్లో వున్న ఒక స్నేహితునికి సహాయం చేశారు. మంచి పని చేయడానికి నాకు చెప్పాలా? మీరు భరేవారండి' అన్నది సుందరి నవ్వుతూ.
 'నీ ముచ్చట తీర్చలేక పోయాను సుందరి!' 'ముచ్చట ముందా! బతుకు ముందా! తెలిసి నమాధానం చెప్పకపోతే.....' పక పక నవ్వసేసింది.
 'ఇదేం చెప్పేక్కోన భోజులు కడ కాదు.'
 'కాదు గనుకనే అంటున్నాను. ఇప్పు డామెకెలా వుందండి?'
 'ఫర్లేదన్నావో డాక్టరు. కపోతకి ఆప రేషన్ చేసుండొచ్చు మనలాటి మనుషులకు కష్టాలొస్తే భరించడం ఎంతకష్టమో శంకరాన్ని చూస్తే తెలుస్తుంది. అతని దుఃఖాన్ని చూడలేకపోయాను.
 'అవునండీ! సమయానికి మన చేతిలో డబ్బుందిగనుక సరిపోయింది. కేకపోతే, పాపం అతని పిల్లలెలా చండో.'
 'నాకిప్పుడు సంతోషంగావుంది సుందరి, నీ కోరిక తీర్చుకుండా చేసినందుకు స్వీకృత బాధపడి పోతావో నీ అనుకున్నాను. నన్నరం చేసుకున్నావ్ నాకంతేవాయి.'
 'రేపు మీతో హాస్పిటల్ కు నేనూ తప్పాను. శంకరం గారి భార్యను చూస్తాను.'

కమ్మవారా?

'నువ్వూ డార్లింగ్! నిన్న రావద్దనడానికిదేం బాల్ రూమ్ వాన్స్ కోడు. గనుక, రే ప్రాద్దునే వెడదాం.'

* * *

అనుకున్న సమయానికి, డబ్బివ్వడానికి అతనేం బ్యాంకర్ కాదు! అంతమాత్రాన చలనతి డబ్బు ఏగొట్టాడనికాదు శంకరం కాస్త అలస్యంగా ఇచ్చాడంటే.

'ఒకేయ్ చలనతి! నీ చేతిమీసు గొప్పదిరా. నా భార్య బతికి కులాసాగా వుంది. పుట్టినబాబు బొద్దుగా. ఎర్రగా ముస్తాస్తున్నాడేరా. మచ్చు చేసిన ఈ సపోయానికి మేమేం నీ కివ్వలేకపోయానా బాబుకు నీ పేరు పెట్టుకున్నాం.'

'నివ్రిటా ఇలా చూట్టాడుతున్నావ్? నా పేరు పెట్టడమేమిటి?'

శంకరం నవ్వి అన్నాడు—
'కష్టాల్లో ఆదుకున్న నీ పేరు పెట్టుకోక ఆ దేవుడి పేరు పెట్టుకోమంటావా!'

చలనతి ఇంటికోసైకి సుందరి కిటికీలో కూర్చుని మేజో ఫ్లయ్లకుంటోంది. 'దేవిగారికి శభవారం!'

సుందరి తలెత్తినవ్వుకూ—
'నాకు శుభవారంనలే మీక్కాడు గనుకనా?' అన్నది.

'చూడు!' అంటూ దేబుతోంది డబ్బు తీశాడు.

'ఈ డబ్బెక్కడ దండి.'

'శంకరం మన బాకీ ఇచ్చే శాడు. గనుక, రే ప్రాద్దున మహారాజశ్రీ ఈ చలనతిగారు రాణి గారి కిష్టమైన ఆ చీరను తీసుకొన్నారు. ఆ చీరలో రాణిగారెలావుంటారో తెలుసా?'

'ఆ చీర నా కొద్దండి'

'అలస్యమైందని కోపనూ డీయర్?'

అప్పుడు సుందరి గంభీరంగా బపోయి దృఢమైన స్వరంతో అన్నది—

'అంత ఇరీదైన చీర నాకొద్దు అంత డబ్బు పెట్టి కొనగల తానాతు మనకులేదు' 'ఇప్పుడబ్బుందిగా'

'అగరాగి ఫుంజనివ్వండి. అననరంతో ఉక్యోగి పడుతుంది. ఈ డబ్బే లేకపోతే ఆనాడు శంకరం గారికి సహాయం చేయగలిగేవారా? చీర లేకపోతే మనకొచ్చే వష్యం ఏంటేదు'

'ఏలేదు. కొవసంపిండే, ఏ ముచ్చట

'తీరే సమస్యనుకీ మిస్ట్రా అమ్మకడకా బావుండలేదు.'

'అవునండీ. ఈ డబ్బువల్ల మనకు చాలా ఉపయోగముంది. ఒక వేళ చీర కొన్నా ఏం సుఖం చెప్పండి. ఆ చీరను చెక్కపెట్టేలో పెట్టుకోలేక నానాయాతన పడాలి. నీ చిమ్మటలో, బొద్దిలకలో తినే స్నాయనుకోండి. ఆ వ్పు డా చీర విలవ ఎంతుంటుం దంటారు!'

'సుందరి!'

'మీకు దణ్ణం పెడతాను. నామాట విరండి. ఇంకో నాలుగునెలల్లో శంకరం గారికొచ్చిన అవసరమే మనకు రాదనే నమ్మకం ఏవిటి? అటువంటి స్థితేనాచ్చి నేను హాస్పిటల్లో జాయినయితే—మందులు కొనడానికి డబ్బులేక, ఎవరినీ అప్పడగలేక, దిక్కు తోచక రోడ్లంటు టిరుగుతారా? అటువంటి స్థితి ఎందుకు తెచ్చుకోవాలి? ఆమె కంఠం చలిలా వణికింది. కనుకొం కుళ్ళో కన్నీళ్లు నిలిచాయి.

చలనతి భార్యకేవీ ఆ కృత్యంగా చూస్తూండీపోయాడు.

'ఏమిటండీ అలా అయిపోయారు' ఆ డబ్బు తీసుకెళ్లి పెట్టెలో పెట్టండి. ఆ తర్వాత తీరుబడిగా నా కళ్ళలోకి చూద్దురుగాని'

చలనతి లోపల కెళ్ళాడు.

సుందరి కిటికీ దగ్గరకొచ్చి బయటకి చూసింది.

ఎదురింటి భవంతి కనిపిస్తోంది.

ఆ భవంతి లోపల నుంచి సునీత వస్తోంది. ఆమె నీటుగా ముస్తాబయింది గొప్పదయిన ఫరీదయిన చందనం రంగు చీరతో మెరసిపోతోంది. కొత్తరకం హాండ్ బాగ్ నూ పుకుంటూ వయ్యారంగా హాంసలానడుస్తోంది. బహుశా, విడిప్పర్కో వెడుతూ వుంటుంది.

సునీత లోటలో కొచ్చింది. అక్కడామె కోసం కారు సిద్ధంగా వుంది. డ్రైవర్ విసయంగా మంచునున్నాడు సునీత చీర మీద లేతెండ కీరణాలు పడి ఆ చీర ధగ ధగా ప్రకాశిస్తోంది. గాలికి వమిలుచెంగు అడుకుంటోంది.

సుందరి కిటికీలోంచి ఇదంతా చూసింది. కారులో కెక్కుతున్న సునీతనూ మెరిసిపోతున్న ఆమె చీరనూ చూసి సుందరి నవ్వుకుంది!

అతిమూత వ్యాధి కల వారికి సహాయం

మీకు తెలిసిన వారికెవరికయినా డయాబిటీస్ లేక అతిమూత వ్యాధి ఉందనుకోండి, వారికి ఇన్సులిన్ తీసుకునే అలవాటు ఉందనుకోండి, ఒకసారి ఎప్పుడో ఈ మందు మోతాదు మించి తీసుకొనటం వల్ల వివరీతమయిన లక్షణాలు ఏవయినా కనిపించా యనుకోండి— అప్పుడు మీరు ఏమి చెయ్యాలి?—

అసలు ఈ లక్షణాలు ఎటువంటివి? ఇన్సులిన్ ఎక్కువ పుచ్చుకుంటే వచ్చేవి— అకస్మాత్తుగా జబ్బు చేసినట్లు అనిపించటం, బలహీనంగా అయి పోవటం, పాలిపోవటం, చర్మం తడిపడటం లేదా చెమటలు పట్టటం ఇవికాక నాకివేగం పెరుగుతుంది. కంటిపాపలు పెద్దవి అవుతాయి. చేతులూ, కాళ్ళూ కొట్టు

కొనటం కూడా జరగవచ్చు. మనిషికి స్పృహ ఉంటు వెంటనే మీలాయి బిళ్ళ, నంచదార, పళ్లరసం ఇటువంటి తియ్యటి వస్తువుని దేనినియినా తినిపించాలి. ఈ సంగతి ఎందరో అతిమూత వ్యాధిగ్రస్తులకి తెలుసు కాబట్టి వారి జేబుల్లో తీసి వస్తువు ఏదో ఉంటుంది. దానిని వెలికితీసి తినిపించవచ్చు. జేబులో లేకపోతే చేతిసంచీలలో చూడవచ్చు!

తెలివితప్పిపోతే డాక్టరుని పిలవటం మంచిది. ఇటువంటిప్పుడు తాగటానికి ఏదీ ఇవ్వరాదు— ఎందుకంటే, పాలమారి శ్వాస చెడిపోవచ్చు.

కొందరు పంటికి, బుగ్గకి మధ్యభాగంలో వక్కెర కొంత పెడతారు, లేదా కొన్ని చుక్కల వక్కెర కలిపిన నీళ్ళని అదే భాగంలో పోస్తారు. ఈ చర్యవల్ల చైతన్యం తిగిగిరవచ్చు. రాకపోతే డాక్టరు కొన్ని సైప్రెట్ మందులు ఇవ్వవంటి ఉంటుంది.

[డా. ఎన్. హార్షన్ సోని]